

Список використаних джерел:

1. Поставна А. Становлення творчого методу Левка Ревуцького : монографія. Київ : Музична Україна, 1978. 101 с.
2. Шеффер Т. Ревуцький: нарис про життя і творчість. Київ : Мистецтво, 1958. 142 с.

Губа А.В.

студент,

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

КІНЦУГІ ЯК ТРАДИЦІЙНЕ ЯПОНСЬКЕ МИСТЕЦТВО З ВІДМІННОЮ ФІЛОСОФІЄЮ РЕСТАВРАЦІЇ. ТРАНСФОРМАЦІЯ У САМОБУТНЄ МИСТЕЦТВО

Реставрація різних мистецьких об'єктів має свої тонкощі, специфіку, типи, особливості. Є загальноприйняті методи реставрації, які схвалені інстанціями, але є і ті, що виникли далеко в історії, отримали значення, загальний інтерес і переродилися в нову мистецьку форму, набули самостійності. Так в Японії, в XV столітті з'явився дійсно особливий і несхожий ні на один інший метод у світі, традиційний японський метод реставрації кераміки *кінцугі*.

Кінцугі відносно нова техніка, їй близько 500–600 років. Її сенс у склеюванні фрагментів розбитого керамічного виробу за допомогою соку лакового дерева *урусі* і покритті швів склейки сумішшю золотого порошку і лаку. Метод прийшов на заміну реставрування металевими скобами, які часто виглядали досить грубо псуючи вигляд виробу.

Можна припустити що кінцугі базується на давньому ремеслі лакування і ремонту предметів за допомогою рослинного лаку (входить до складу клеючої суміші) та японській техніці декорування, за допомогою пензля наноситься малюнок лаком, і поки він не застиг, посипається металевим порошком (золото, срібло, платина, бронза і т.д.), має назву *макі-е* [3]. Одним із різновидів макі-е є *хірамакі-е*, тобто *плаский макі-е*, коли лак змішується з металевим порошком утворюючи кольоровий, металевий лак-фарбу, і малюнок виходить плаский, нерельєфний. Саме таку суміш використовували для покриття швів відреставрованих виробів. Використання рослинного лаку для кераміки відомо ще з 5 тис. до н.е. Макі-е з'являється в історичний період Хейан (794–1185), зазнає розквіт в історичний період Едо (1603–1868).

Найперші приклади такої реставрації були простими і мали чітке завдання з'єднати частини розбитого виробу (рис. 1, 2).

Реставрація методом кінцугі налічує основні три різновиди:

- мінімальне заповнення об'єму тріщини смолою змішаною з золотим порошком або склеювання фрагментів лаком і покриття швів сумішшу лаку і металевого порошку;
- мозаїчне доповнення відсутніх фрагментів виробу, виконується золотом, золотою емаллю або лаком урусі який покривається золотом;
- зістикування, заміна відсутніх фрагментів іншими, які можуть відрізнитися по формі, матеріалу і кольору.

Коли мова йде про Схід, про Японію, неможливо оминати філософію, світогляд, давні культурні особливості країни. Кінцугі є витоком поняття середньовічної японської естетики, яка отримала назву «вабі», що означає відсутність вичурного, просте, стримане, аскетичне, та «сабі» – краса, природність, справжність. Так як дані слова дуже давні, вони почали використовуватися як єдине поняття – «вабі-сабі», згодом утворивши єдине слово «сібуї». Для японців сібуї означає остаточна оцінка краси, яка поєднує простоту і природність – ідеал. Популяризувалося прийняття вад і недоліків. Так в XVI столітті японські майстри чайної церемонії повстали проти вичурності, надмірної розкішності, замістивши попереднє простими речами. Часом грубими, асиметричними але індивідуальними, зі своїм життєвим шляхом, історією. Це була своєрідна шана часу, прийняття неминучих змін у житті. Надалі майстри намагалися штучно зробити речі вживаними, відбивали ручки глекам, били тарелі щоб відновити їх «золотими швами». Кінцугі підходить до засад дзен-будизму, адже тут йде мова про зв'язок матеріального предмету і реальності, духовних цінностей. Предмет наділяється індивідуальністю, акцентується увага на його унікальності та історичній особливості.

Японська філософія відносно кінцугі резонує і зараз у сучасних митців різних напрямлень, як естетичний взірець, і як філософія осмисленого споживання, адже поєднує у собі живу традицію давньої культури і сучасну концептуальну форму. Так дизайнери, скульптори і інші художники використовують і трансформують спадок Японії у своїх роботах та надають нового вигляду, вводячи кінцугі у скульптуру, дизайн інтер'єру, декоративно-прикладне мистецтво, ювелірне і т.д. У 2014 році американська художниця Пейдж Бредлі створила скульптуру під назвою «Розширення» (рис. 3), спочатку вона зробила воскову фігуру яку спеціально розбила, отримані частини відлила у бронзі і поєднала зі світловою ілюмінацією, так вийшла кінцугі-скульптура дівчини що сидить у позі «лотос», в даній роботі мотиви Сходу проявилися і в техніці і в вирішенні роботи. А майстриня з Лондону, Шарлотта

Бейлі, вигадала своєрідне кінцугі-шиття, з'єднуючи фрагменти розбитої кераміки бісерним вишиванням (рис. 4). Спадкоємниця традицій, японська художниця Томомі Камошита (рис. 5), продовжує розвивати в своїй країні спадок і експонує роботи закордоном. Роботи художниці демонструвалися на колективних виставках в Токіо («Сучасні таланти Японії») і Нью-Йорку («Велика хвиля»: зображення для підтримки Японського фонду ліквідації наслідків землетрусу). Кінцугі не оминувало і сучасне ювелірне мистецтво, Італійський ювелірний дім Pomellato продемонстрував роботи із своєї колекції під однойменною назвою «Кінцугі» на Парижському тижні моди (рис. 6).

Як ми бачимо, для мистецтва дійсно важливим є спадок давніх культур, адже він містить у собі поєднання історії, досвіду, важливі традиції, саме тому і знаходить втілення в актуальних для сьогодення роботах, штовхає до трансформації і поєднання суперечливого, зберігаючи автентичний зміст. Кінцугі стоїть на перетині мистецтвознавства, реставрації, самостійного мистецького вираження, культурних особливостей, відмінної східної філософії.

**Рис. 1. Чайна чаша, Корея, Династія Йосоон, 16 ст.
Етнологічний музей, Берлін, Німеччина**

Джерело: [6]

Рис. 2. Глечик для води, XVII ст., Токійський національний музей
Джерело: [6]

Рис. 3. Пейдж Бредлі «Розширення» (« Expansion»),
2014, Нью Йорк, Манхеттен. Імітація кінцугі ілюмінацією
Джерело: [7]

**Рис. 4. Шарлотта Бейли (Charlotte Bailey), Лондон.
Імітація кінцугі бісерною вишивкою**

Джерело: [8]

Рис. 5. Томомі Камошита (Tomomi Kamoshita)

Джерело: [9]

Рис. 6. Італійський ювелірний дім Pomellato.
Ескізи робіт колекції «Кінцугі» для Паризького тижня високої моди
Джерело: [10]

Список використаних джерел:

1. Сэнсом Дж. Б. Япония. Краткая история культуры / Дж. Б. Сэнсом. – СПб.: Евразия, 2002. – 576 с.
2. Глухарёва О. Н. Японская керамика XVII–XIX веков. По материалам собрания Государственного музея восточных культур // Японское искусство. – М., 1959. – С. 77–81.
3. Maki-e. URL: <https://www.britannica.com/art/maki-e>
4. KYOTO NATIONAL MUSEUM. Museum Dictionary. URL: <https://www.kyohaku.go.jp/eng/dictio/shikki/makie.html>
5. The aesthetics of mended Japanese ceramics. URL: <http://museum.cornell.edu/exhibitions/aesthetics-mended-japanese-ceramics>
6. Википедия. Кинцуги. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B8%D0%BD%D1%86%D1%83%D0%B3%D0%B8>
7. Art Blog. Expansion-Paige Bradley. URL: <https://artblog.kathrynkaiser.ca/expansion-paige-bradley/>
8. Kintsugi Vases | Hanging By A Thread (wordpress.com)
9. «STAY GOLD» @阪急うめだ本店 MODE GALLERY – rittau ページ! (jimdofree.com)
10. JCK. URL: <https://www.jckonline.com/editorial-article/pomellato-upcycles-damaged-gems/>